

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

V. Iac. Sadoletvs Episc. Carpent. Petro Bembo S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

ego tamen iactare nihil facio, quantum enim de fructu ingenij deperdo, tantum mihi ex amore tuo erga me voluptatis adiicitur. Fregissim nostrum futuram tecum aliquot menses, peream, nisi mihi tibi, nisi te tantopere amarem. Sed amabò mi Bembe suavissime, dato hoc mihi, ut de vestris mirificis sermonibus, aliquando nos quoque quati absumus, degustare possimus. Id perlepidè siculiter utroque vestri ùm familiariter ad me scripsit: quas ego loco vestri ex oculis, & in manibus assidue habeam, colloquar quoque cum iis: & quoniam in viuis capitibus non possum, in imagine talem a micorù, amoris meo in vos incredibili aliquid oblectamèti, & exoptare voluptatis dem. Equidem quialioquin hic libentes sum, cum fructus illos dulcissimos vestri congressus cogito, relegas mihi video. Sed obdurandù est: est n. quiddam, quòd ego aspirare conor, quòd utique esse statuo cæteris rebus præstantius: idque etiam facit, ut tuo amantissimo consilio, quo mihi præcipis, eius partem in scribendo sequi debeam, minus facile obtèperem. De tuis scriptis atque historiis, in quas ingressus es (ut antea tibi scripsi) mea lumina est expectatio: neque ea tamen maior ingenij tui viribus itaque iam videre mihi videor, patriam tuam, suis opib. florentem, tua vocis testimonio etiam futurà ornatiorem. A Lazaro accepi literas, illis quoque respondeo. Te quòd delectet veteris nostræ conuersionis memoria, haud mirandù est: nihil n. illa amantius, neque fidelius. Sanè eadè mihi ita iucunda est, ut non solum fructus suauitatis, sed ornamento etiam non medioeris honoris me afficiat. Quippe cù tibi me esse cordi, vim mihi in se magnam laudis et iudicij habere videatur. Vale mi charissime atque optatissime Bembe Carpent. V. Idus Martias M.D. XXXII.

V.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARPENT,
Petro Bembo S.P.D.

Quia Aniam tuam per se libenter vidi, hominè (ut tute scribis, & ego semper cognoui) & prudentem, & probum: tum autem, quòd veniebat a te, & è tuo siou quasi erat profectus, nihil accidere potuit mihi illius aduentu colloquioque optatius. Itaque non tantum familiaritate, alios sermones biduum illud, quo nobiscum mansit, cum eo mihi fuisse, præterquam de te: Omnia sum explicatus, que de homine conuincitissimo, omniumque mihi lóge charissimo, aut quæ nostræ diuturnæ iam distinetio mihi suadebat: aut audire amor erga te mecum summus expebat. Quæ quidè cuncta esse sic ut ego maximè cupio, teque eu tenere statum, qui sit maxime ad eam quietam & honoratam vitam appositus, & tibi gratulor, & illi quam optere gaudeo. Quoniam n. ij inter nos luxus, ut pro
facit.

fraterna nostra necessitudine omnes nostri in vnum conspirent & consentiant sensus: ego in bonis tuis rebus me eundem itaque esse atque te, & eadem mihi videor frui fortuna, quando eadem, qua tu, perfruo voluptate. Sed ad reliquas quam plurimas in- cunditates, quas Auilæ aduentus mihi attulit, permagna mihi ac- cesso fuerunt tuæ suavissimæ ornatissimæque literæ: quibus ego sapissimè legendis non tamen satius sum: tantum in illis hu- manitatis, tantum officij, tantum incredibilis cuiusdam spiritali- tatis. Atque hæc præterea, sic suavitate orationis omnia condiuntur, nihil vt mihi videar vnquam legisse dulcius. Me verò in illis cum valde delectauit iudicij tui testimonium, quod mihi de mea oratione dadas, plenum vt ego perspicio, & fidei & amo- ris: tum verò grauis illa & sapiens admonitio amicissimi mihi ho- minis imprimis visa est, qua à me requiritur meæ pristinæ vitæ con- suetudinem: eò quòd tibi videar in illum hominem aliquanto a- cerbius esse inuectus, quam moderati hominis natura postulet. Ego verò mi Bembe, cum nil tuo iudicio stacuum esse grauius, fa- cile ita esse adducor vt credam, discedo in sententiam tuam, me- que duco errasse, quando is tibi videtur error. Sed ego primum in oratione illa antiquum morem dicendi imitari conatus sum. Scis enim ipse, quam asperè, quamque vehementer in improbos inuehi soliti sint ij, quorum nobis ingenium atque eloquentia præcipue probatur. Sordes porro & amentia, vel feritas potius quedam hominis illius, in quem inuehebamur, sustinere illius- modi orationem videbantur, præsertim cum tractarem eum so- lum: nihil magis perniciosum esse Reipub. quam principum auaritiam, & nimiam pecuniæ coaceruandæ cupiditatem. Is autem in quem scribebamus, infinitis in eo genere sordibus, non solum commaculasset famam sacerdotij: verum omnia omnino non æ- quitatis modò, verum etiam humanitatis iura conturbasset. Pos- tremò, id quod mihi maximè fraudi fuit, non magis exituram orationem illam putavi, quam eas, quas nunquam scripseram. Quod quando contigit secus, si tamen contigit, (est enim illa penes amicissimos, qui sciunt me eam vulgari nolle) danda opi- nor nobis est opera, vt actionem alteram aliquando, hoc est cor- pus totum cause conficiamus. Cuius rei cum tempus venerit, (nam, vt nunc est, aliis rebus occupatus sum) tunc te adiuvante, & suppeditante ingenium tuum lucubrationibus nostris, illa in manus hominum egredietur limatior. Verum de oratione hæc- nus. Te procedere in conscribenda historia, iam que octo anno- rum res gestas complexum esse valde letor: sum enim ea in expe- ctatione, visuros nos, quod iure comparemus ac exæquemus an- tiquitari. Ego in eis adhuc studiis versor, que tibi minus probari intelligo. Sed cum iam pridem opus quoddam incepissem, cui

peti-

perficendo praeficeram hyemem eam quae iam exacta est, in hoc
tempus sum valetudinis incommodo relictus. Quare aestatis
quoque huius vacationem postulo: nam in eunte proxima hyeme
constitui omnino reverti ad Hortensium, omnesque in eo absol-
vendo adhibere & industria nervos, & diligentiam meam. Lampri-
dium tecum multum esse, hominem dignum eis studiis, in quibus
semper magna cum laude versatus est, plurimum gaudeo: cui tu
quod testimonium eximia virtutis apud me das, non fuerat id ne-
cessarium: ego enim hominem satis bellè novi. Sed tamen mihi
fuit secundum: talium enim virorum mentione mirificè delector.
Lazaro nostro Bonamico rescripsi: eas tu curabis reddendas lite-
ras, cum illam quae addes salutem illi meis verbis. Itemque Colo-
tuo, & M. Antonio Michaeli, cuius mihi assidue vivit memoria.
Tuque imprimis mi Bembè, si nos amaris, curabis valetudinem
tuam diligenter, atque ista animi tranquillitate ocioque perfrue-
re. Vale etiam atque etiam. Carpent. VI. Idus Maij, M.D. XXXII.

VI.

IACOB. S ADOL. EPISC. CARPENT. PE-
tro Bethbo, S. P. D.

COMMUNIVM recognoveram librum de liberis rectè institutis
Cendis, daturus illum librariis describendum, ad teque postea
missurus, ut antequam exiret in manus hominum, tuo imprimis
iudicio penderetur, cum mihi nec opinanti nuntiari iussit, homo
& laude virtutis & nobilitate praestans Reginaldus Polus, cras sta-
tum se Paraviium proficisci, & si quid ad te vellem, me admonu-
it. Eam ego in crastinum diem expectabam. Sed talem hominem
qui perfectè nactus, quo meliorem, & certiorè me optare qui-
dem potui, praecipitavi libri descriptionem: neque vnius manu
sua contentus, totusque nunc sum in ea diligentia atque cura, ut
is absolvatur, (si modo assequi poterò) ad teque deferatur. Quem-
oro te mi doctissime Bembè, ita legas, ut persuasum tibi imprimis
habeas, me abs te opem expectare, non laudem. Scio quantum
tribuam & doctrinae, & iudicio tuo: iure utrunque quidem. Quis
enim est hac nostra aetate vno dignior, cui omnium bonarum
artium studiosi primas deferant? Sed amor ille tuis mihi perspe-
ctus & cognitus, quo me complecteris, interdum dubitare me
paullulum cogit, ne indulgentius agas mecum, quam mihi fortasse
expectat. Hoc ego vellem, & hoc te etiam rogo, ut ad meam
hanc lucubratiunculam perlegendam, eo animo accedas, quasi
mihi studeas obrectare potius, quam plaudere. Non enim du-
bito, si talem curam adhiberis, quin aliquot depræhensis subla-
bisque erroribus, liber splendidior & limatior prodeat. Sed hoc ni-
mum

C